

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара за годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за полицијског писара друге класе среза трнавског Миливоја Б. Николића, полицијског писара исте класе среза ужичког, — по молби. и

за полицијског писара треће класе среза ужичког Драгољуба Н. Николића, полицијског писара исте класе среза трнавског, — по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. септембра 1909 г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Д-р Боровоју К. Јановићу, лекару среза поречког, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. септембра 1909 г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Милану Јовановићу, полицијском писару треће класе Управе града Београда, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. септембра 1909 г. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу августу 1909. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда, у току месеца августа извршено је у Србији:

1. Убиства	56
2. Нехотичних убиства	6
3. Покушаја убиства	58
4. Разбојништва	25
5. Силовања	2
6. Тешких телесних повреда	16

7. Паљевина	62
8. Опасних крађа	120
9. Злонамерних поништаја туђих ствари	8

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	52	или	94.6%
Нехотичних убиства	6	»	100 %
Покушаја убиства	55	»	94.8%
Разбојништва	23	»	92.4%
Силовања	2	»	100 %
Тешких телесн. повреда	16	»	100 %
Паљевина	10	»	16 %
Опасних крађа	48	»	40%
Злонамерних поништаја туђих ствари	1	»	0.8%

Највећи број убиства извршен је помоћу *ватреног оружја* (33), за тим помоћу *тупог оруђа* (12), *оштрог оруђа* (8), *паљевине* (2) и *задавливања* (1).

Узроци њиховом извршењу леже у *међусобној свађи* за 19 случајева, у *освети* за 14, у *користољубљу* за 12, у *нужној одбрани* за 4, и у *вршењу званичне дужности* за 1 случај. За 6 случајева узроци су непознати.

Посматрана према местима у којима су извршена, изложена убиства јављају се: у срезу млавском 7, у срезу бољевачком 7 (1 непронађено), у срезу моравачком 4, у срезу драгачевском 4, у срезу параћинском 3, у срезу гужанском 2, у срезу деспотовачком 2 (1 непронађено), у срезу нишком 2, у срезу голубачком 2 и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, тамнавском, јабланичком, лесковачком, лепеничком, кључком, поречком (непронађено), расинском, ресавском, лужничком, мачванском, рајевском, моравском округа пожаревачког, пожаревачком (непронађено), хомољском, звишском, орашском, јасеничком округа смедеревског, подунавском, зајечарском, прокулачком и у варошима Ужицу и Београду.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: посавском округа београдског, копаоничком, темнићском, орашском, ариљском и драгачевском.

Покушаји убиства извршени су: у срезу власотиначком 9, у срезу мачван-

ском 4, у срезу космајском 3, у срезу параћинском 3, у срезу рамском 3, у срезу пчињском 2, у Нишу 2, у срезу звишском 2, у срезу јасеничком округа смедеревског 2, у срезу пожешком 2, у срезу драгачевском 2, у Београду 2 и по 1 у срезовима: посавском округа београдског (непронађено), грочанском, лесковачком, лепеничком, брзопаланачком, поречком (непронађено), ражањском (непронађено), беличком, темнићском, белопаланачком, азбуковачком, поцерском, голубачком, моравском округа пожаревачког, млавском, качерском, бољевачком, рачанском, ариљском, пригорском, трнавском и у вароши Смедереву.

Ова су дела извршена махом у *међусобној свађи*, за тим у *освети*, а из *користољубља* у 2 случаја.

Разбојништва су извршена: у срезу колубарском округа ваљевског 3, у срезу крагујевачком 2, у срезу поречком 2 (1 непронађено), у срезу моравском округа пожаревачког 2, у срезу млавском 2 (1 непронађено), у срезу јасеничком округа смедеревског 2, и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, копаоничком, трстеничком, беличком, ресавском, деспотовачком, качерском, подунавском, бољевачком, косаничком, златиборском и у вароши Београду.

Силовања су извршена по 1 у срезовима: лесковачком и добричком, а кривци су похватани.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу зајечарском 3, у срезу мачванском 2, у срезу орашском 2 и по 1 у срезовима: грочанском, колубарском округа ваљевског, посавском округа ваљевског, подгорском, рамском, јасеничком округа смедеревског, подунавском, златиборском и студеничком.

Паљевине су извршене: у срезу космајском 5 (1 пронађена), у срезу лепеничком 5, у срезу врачарском 4 (2 пронађене), у срезу неготинском 4 (2 пронађене), у срезу подунавском 4, у срезу јасеничком округа крагујевачког 3, у срезу љубићском 3, у срезу посавском округа београдског 2, у срезу млавском 2, у срезу

таковском 2, у срезу зајечарском 2 и по 1 у срезовима: грочанском, тамнавском (пронађена), јабланичком, власотиначком (пронађена), гружанском, крагујевачком (пронађена), брзопаланачком, поречком, трстеничком, копаоничком, ресавском, депотовачком (пронађена), нишком, нишавском, посаво-тамнавском, јадранском, моравском округа пожаревачког, качерском (пронађена), јасеничком округа смедеревског, бољевачком, добричком, златиборском, драгачевском, жичком и у варошима: Крагујевцу и Нишу.

Вредност свих ових паљевина износи око 20.000 динара.

Опасне крађе извршене су: у Београду 18 (2 пронађене), у срезу лепеничком 7, у срезу хомољском 6, у срезу космајском 5 (1 пронађена), у срезу ресавском 5, у срезу врачарском 3 (2 пронађене), у срезу грочанском 3 (1 пронађена), у срезу ваљевском 3, у срезу подгорском 3 (све пронађене), у срезу гружанском 3 (2 пронађене), у срезу алексиначком 3 (све пронађене), у срезу моравском округа пожаревачког 3 (све пронађене), у срезу орашком 3 (1 пронађена), у срезу крагујевачком 3 (2 пронађене), у срезу тамнавском 2 (1 пронађена), у срезу беличком 2 (обе пронађене), у срезу темнишком 2 (1 пронађена), у срезу деспотвачком 2 (1 пронађена), у Шапцу 2, у срезу мачванском 2 (обе пронађене), у срезу посаво-тамнавском 2, у срезу пожаревачком 2 (1 пронађена), у срезу љубињском 2 (обе пронађене), у срезу јасеничком округа смедеревског 2 (1 пронађена), у срезу подунавском 2 (обе пронађене), у срезу бољевачком 2 и по 1 у срезовима: оба колубарска (пронађене), јабланичком, лесковачком (пронађена), масу-

ричком, јасеничком округа крагујевачког (пронађена), крагујевачком, брзопаланачком, крајинском, трстеничком, расинском (пронађена), параћинском, левачком (пронађена), лужничком, рађевском, јадранском, поцерском (пронађена), звишком (пронађена), таковском (пронађена), заглавском (пронађена), зајечарском, добричком (пронађена), прокупачком (пронађена), драгачевском (пронађена), жичком и у варошима Крушевцу (пронађена), Нишу и Ужицу (пронађена).

Вредност свих ових крађа износи око 17.000 динара.

Злонамерни поништаји туђих ствари извршени су: у срезу рамском 2, и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, неготинском, сврљишском, посаво-тамнавском (пронађен), добричком и пожепком.

Вредност уништених ствари износи око 850 динара.

Сем изложених дела, извршено је у Србији у току месеца августа још и 19 самоубиства, и то: у вароши Београду 6 и по 1 у срезовима: левачком, тамнавском, нишком, мачванском, моравском окр. пожаревачког, пожаревачком, хомољском, млавском, љубињском, ужичком и пожепском, и у варошима: Нишу и Пожаревцу.

Ова самоубиства извршена су: *вешањем* (9), *ватреним оружјем* (6), *дављењем* (3) и *легањем од воза* (1), а узроци њиховом извршењу леже: *у дугој болести* за 5 случајева, *у душевном растројству* за 4 случаја, *у страху од казне* за 3 случаја, и у по 1 случају *због домаће расаре, гриже савести, материјалних нецирилика и из чистог љубља*. У 3 случаја узроци су *неизнати*.

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Убиства	Детогоубиства	Нехотична убиства		Разбојништва	Славања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Злонамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
				Убиства	Покушаји убиства								
1	Округ београдски	1	—	1	5	1	—	1	12	12	1	—	—
2	« ваљевски	1	—	—	—	3	—	3	1	9	—	—	—
3	« врањски	2	—	—	12	—	1	—	2	3	—	—	—
4	« крагујевачки	3	—	—	1	2	—	—	11	15	—	—	—
5	« крајински	2	—	—	2	2	—	—	6	2	1	—	—
6	« крушевачки	1	—	1	1	2	—	—	2	3	—	—	—
7	« моравски	6	—	1	5	3	—	—	2	13	—	2	—
8	« нишки	2	—	—	2	—	—	—	2	4	1	1	—
9	« пиротски	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—
10	« подрински	2	—	—	6	—	—	2	2	9	1	1	—
11	« пожаревачки	13	—	—	8	4	—	1	3	12	2	5	—
12	« руднички	—	—	—	1	1	—	—	6	3	—	1	—
13	« смедеревски	3	—	1	3	3	—	4	5	7	—	—	—
14	« тимочки	8	—	—	1	1	—	3	3	4	—	—	—
15	« топлички	1	—	—	—	1	1	—	1	2	1	—	—
16	« ужички	1	—	1	5	1	—	1	1	1	1	2	—
17	« чачански	8	—	1	3	—	—	1	2	2	—	—	—
18	Управа града Београда	1	—	—	2	1	—	—	—	18	—	6	—
	Свега:	56	—	6	58	25	2	16	62	120	8	19	—

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 5. октобра 1909. године АБр. 1822. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ИЗБРАНИ СУД

(СВРШЕТАК)

„По § 434. тач. 7. грађанског судског поступка, апсолутна је надлежност избраног суда за расправе при деоби између задругара, у колико би се ова само њих тицала. Па како браћа жалитељева, у циљу деобе њиховог задружног имања, које им је по пресуди избраног суда од 1. маја 1896 године приликом деобе са задружним стрицем у део припало, не пристају, по тражењу жалитељевом, на састав избраног суда, а међутим ничим не доказују, да је деоба њиховог имања извршена, нити да им је жалитељ његов део путем продаје уступио, онда је полицијска власт, без обзира на њихове изјаве и изјаву њихове матере, која такође не пристаје на састав избраног суда, због њеног удовичког уживања, требала поступити по другом одељку § 437. грађ. суд. поступка, односно састава избраног суда; јер, према наведеном законском пропису, нема места упућењу жалитељевом на парницу, кад је у овом случају за деобу апсолутна надлежност избраног суда, како односно задругара, тако и односно дела њихове матере по § 414. грађанског закона“.

У другом, пак, случају Касациони Суд је још 15. маја 1887. године под Бр. 1850. донео по овоме истом питању овакву одлуку:

„По прописима грађ. суд. поступка, образовање избраног суда бива само на ова два начина: или сами парничари узамним споразумом одреде, да им парницу расправи избрани суд, што може бити и ван суда, у ком случају важи пропис § 436. грађ. пост.; или на то буду упућени судом, што опет бива у случају, кад суд по примљеној тужби, држећи се одредаба § 49. и 434. грађ. поступка нађе, да предмет спора спада у надлежност суда. У оба ова случаја, *пошто је надлежност избраног суда изван сваке сумње*, парничарима остаје да се за састав избраног суда обратe надлежној полицијској власти, уз подношај писмена у коме су јасно обележени предмет спора и делокруг суда, и тада полицијска власт, држећи се прописа § 437. и 438. грађ. поступка, приступа образовању избраног суда. Позив полицијске власти у овом ступњу ограничен је, дакле, само на извођења или боље рећи на извршење онога, што је већ наређено о саставу избраног суда, а изузетно у духу § 437. грађ. пост. дозвољено је полицијској власти само то право, да *по примљеном писму* (било то сагласије парничара или упућење суда на изборни суд) наређује радњу изборног суда и по једностраном захтеву парничара и да за другог парничара, који неће да бира судије, она то изврши. У овим, дакле, законским прописима изражена је довољно идеја законодавца, да је образовање изборног суда последица или воља парничара (§ 433. грађ. пост.) или паредбе судске власти, и полицијска власт нема

права да се у то меша.... (Види „Збирку“ г. Ст. Максимовића стр. 145.).

Летимичан преглед ових одлука довољан је да јасно покаже различна гледишта Савета и Касац. Суда, и наше је онда само то, да покушамо утврдити, које је од њих правилно и на закону основано. Одговор је, пак, лак, кад се има на уму ово:

да је за оцену питања о надлежности судова за поједине конкретне спорне случајеве надлежна *једино* судска власт, јер је и расправа питања о надлежности *суђења*, а полиц. власти, као спомоћне судској у грађ. споровима, немају права да суде, и

да у глави XVI грађанског судског поступка, ни у опште ма где у закону, полицијској власти, као спомоћној, није дато право да цени питања о надлежности, и да законска овлашћења дата полиц. власти у грађанском правосуђу треба разумети и тумачити у најужем смислу, јер садрже одступања од општег начела, да грађанско правосуђе врше грађански судови.

Према свему изложеноме права и дужности полицијских власти при саставу изабраних судова могла би се овако формулисати:

Полицијске власти могу дејствовати при саставу изабраних судова само у случајима: 1. кад има сагласија парничара (§§ 433. и 436. грађ. суд. поступка) и 2, кад постоји судска одлука, којом је изабрани суд оглашен као апсолутно надлежан за расправу извесног спорног случаја, па се једна парнична страна са том судском одлуком обрати полицијској власти. Дакле:

у случајима из § 433. грађанског суд. поступка има да извиди, јесу ли испуњени услови из § 436. гр. суд. пост. и да поступи по § 438. истог закона, и

у случајима из § 434. грађ. суд. поступка има да извиди: има ли одлука надлежног суда, да је представљени спорни случај један од оних из § 434. и ако има, је ли предмет спора јасно одређен, — и кад то утврди, поступа по §§ 437. и 438. грађ. суд. поступка; у противном, кад дакле, одлуке суда нема или предмет спора није јасно одређен, има решењем да одбије тужиоца од тражења и да га упуту на суд.

Излажући опширније ово питање о правима и дужностима полицијских власти при саставу изабраних судова, имао сам на уму његову велику важност у пракси. Треба само замислити онај низ радњи административних власти — полицијских у овоме случају — који, услед тих различитих гледишта Државног Савета и судске власти, буде на крају анулиран. Да наведем један пример за то:

Држећи се мишљења Државног Савета, полицијска власт се упусту у оцену питања о надлежности; нађе, да је спорни предмет један од оних из § 434. грађанског судског поступка за који је изабрани суд апсолутно надлежан; и позове парничаре да изберу судије. Тужена страна неће да бира, наводећи за то масу разлога, али полицијска власт преко свега тога прелази, и кад тужени неће да из-

бере судију, а тужилац затражи. сама власт за њега избере. Предмет по жалби, ако је одлуку такву донео рескри начелник, иде начелству, па онда Министру Унутрашњих Дела; па, најзад, Државном Савету по жалбама, и Државни Савет, као последња инстанција по административним предметима, оснажи такво решење. На основу тога састави се изабрани суд, који ради, решава, пресуђује и кад најзад, по жалби тужитеља или туженога оде предмет — пресуда — првостепеном суду, он поништи цео рад изабраног суда са разлога, што нема одлуке судске, којом су парничари на изабрани суд упућени — другим речима, што је полиц. власт, као ненадлежна ценила сама питање о надлежности.

И онда се почиње из почетка, а цео дотадањи рад пропада и то само услед тога, што у томе питању, које је истакнуто, и данас нема сагласности између административне и судске власти.

Може ли жена бити изабрани судија.

Питање је деликатне природе. У пракси је његова појава могућна и доводи у забуну полицијске органе. 1905. године у срезу параћинском имао сам један такав случај, где је тужени задругар за судију од своје стране одредио своју стрину, удову, која се тога избора и примила. Додајем, да то никоме у селу није било чудновато и, шта више, наишло је на извесно допадење.

Одговор на ово питање, кад се имају у виду одредбе главе XVI грађанског судског поступка, у колико у њима има помена о квалификацијама изабраних судија, гласио би: *може*. До прецизног одговора, кад се посматрају зак. одредбе у Уставу, зак. о судијама и зак. о општинама, не би се могло доћи, за то, што у тим одредбама о томе помена нема.

И тек, кад се положај судије у опште ма ког суда, па и изабраног, посматра са гледишта јавног права, може се доћи до правилног одговора на постављено питање.

Казали смо раније, да изабрани судија врши грађанско правосуђе и да вршећи то учествује у вршењу државне власти. Учешће, пак, у вршењу државне власти, једно је од најважнијих политичких права, које грађанин једне државе може имати. По нашем Уставу жене су, у опште, искључене из уживања политичких права у томе ширем смислу, јер немају права учешћа у вршењу државне власти у опште. Према томе жена не може бити судија у опште ни једног суда, па према томе ни изабраног.

Разуме се, да је потпуно друга ствар, да ли је такво уставно наређење праведно.

Да ли је писмено из § 436. грађ. судског поступка обавезно и за наследнике парничних страна?

Дешава се, да један од парничара, пошто је писмено предвиђено у § 436. грађ. суд. поступка направљено и потврђено, умре, па после тога једна од парничних страна одбије надлежност изабраног суда.

Питање је ово практичне вредности за полицијске власти као спомоћне судским и појаве је чешће. У маси случа-

јева погрешно се расправља и сматра, да је закључено писмено о сагласију између парничара обавезно и за њихове наследнике. Ослонца за такво схватање полиц. власти налазе у § 436. грађ. суд. поступка.

Међутим, такво гледиште је погрешно и противно закону. Одбијање наследника једне парничне стране, да спор расправи изабрани суд, означаје и јесте један нов спорни предмет. За расправу тога грађанског спора није надлежна полицијска, већ судска власт, која једина има прапа да суди и цени, да ли и после промене, делимичне или потпуне, парничних страна, има места изабраном суду. Полицијска ће власт, дакле, у таквим случајима упутити решењем суду ону парничну страну, која остаје при захтеву, да изабрани суд расправи спор. И баш по самим §§ 437. и 436. грађ. суд. пост. судска одлука, по моме мишљењу, има за случаје из § 433. гр. с. пост. да гласи, да услед несагласија између парничних страна нема места изабраном суду.

Ко бира председника изабраног суда у случајима из § 434. грађ. судског пост. у случају неслагања — друга ал. § 437. гр. суд. поступка?

У спорним случајима, где је законодавац прописао апсолутну надлежност изабраног суда, па се парничари у избору судија не сложе, власт ће полицијска, на захтев тужитеља, изабрати судије за противну страну. То је законодавац предвидео у § 437. другој алинеји грађ. суд. пост., који гласи:

„У случајима § 434., ако се парничари у избору судија не сложе, власт ће полицијска, на захтевање тужитеља, изабрати судије за противну страну, и *ови већином бирају председника*.“

За постављено питање за нас су од важности ових последњих пет речи: „и *ови већином бирају председника*“.

Питање је: кога је законодавац подразумевао под речи: „и *ови*“; да ли парничаре или судије?

Ма да је стилизација ове алинеје нејасна, ипак по граматичком тумачењу и аналогijом из § 435. грађ. суд. пост. да се извести, да се под речима: „и *ови*“ подразумевају *парничари*. То је, дакле, тачно. Међутим, пометња настаје у речи: *већином*. Законодавац, признаје само две парничне стране и при избору председника изабраног суда може бити само слагања или неслагања. У случају неслагања већине нема и настаје питање: ко ће у том случају председника изабраног суда одредити?

Питање ово, дакле, јавља се у оним спорним случајима за расправу којих је апсолутно надлежан изабрани суд и после једне *судске* одлуке о томе — тој надлежности. Судска власт изрекла је своју одлуку, да је за расправу спорног предмета надлежан изабрани суд и парничаре упутила изабраном суду и својој спомоћној власти — полицијској — да га састави. Отуда и сам закон даје полиц. власти извесна овлашћења, неопходно потребна, да би своју спомоћну дужност могла да изврши. Нека од тих овлашћења

предвиђена су изречно законом, а нека се морају аналогично, из већ датих, изводити. Једно од тих изречно датих је право, да за једну парничну страну, на захтев друге, кад се парничне стране у избору судија не сложе, бира судију — једног или два, према томе колико их је тужитељ изабрао. Једно, пак, које се аналогично изводи, јесте, право, да у случају неслагања парничара у избору председника, она сама одреди председника. Иначе, избрани суд не би се могао састати, а према томе ни полицијска власт своју спомоћну дужност извршити.

Љ. Јоцић

ПРЕДЛОГ

НОВОГА АУСТРИЈСКОГА КАЗНЕНОГА ЗАКОНИКА

У Бечу је готов предлог новог казненога законика, који је израдио министар правде са једном комисијом, која је нарочито у том циљу била састављена.

Предлог казненога законика састоји се из два дела, из општег и посебног дела. Разликујући се од казненога законика који сада важи, предлог новог казненога законика не набраја појединачно радње, које су квалификоване као злочини, преступи и иступи. Он се придржава трајне поделе и предвиђа као опште одредбе: да су злочини све оне радње, за које је предвиђена казна смрти или робије, да су преступи све оне радње, за које је предвиђена казна већа од шест месеца затвора или новчана казна већа од две хиљаде круна, и да су иступи, противно досадашњем, оне радње, за које није предвиђена казна од преко шест месеца затвора или новчана казна преко две хиљаде круна, сем у случајевима кад их је казнен законик изреком огласио као преступе.

Не може се казнити онај, ко за време извршења казнимога дела због душевне поремећености, душевног слабоумља или поремећености свести, није имао способности да увиди неправедност свога дела или није могао да управља своју вољу сходно тој увиђавности.

Код ублажене урачуљивости на место казне смрти има се изрицати казна животне робије. Има ли кривац да издржи такву казну лишења слободе, да би њено редовно извршење погоршало његово душевно стање, онда ће ту казну имати да издржи у нарочитом казненом заводу или пак у засебном одељењу кога казненога завода; ту се, опет, имају издати нарочити прописи за специјално поступање са таквим личностима.

Ко за време извршења казнимога дела није напунио четрнаесту годину живота, не може бити кажњен. Деца се упућују старалачком васпитању, у колико домаћа стега не би била довољна.

Ко је за време извршења дела био у старости између напуњене четрнаесте и напуњене осамнаесте године, не може се казнити ако због закржњалог развитка или због оскудице душевне зрелости није имао способности да увиди неправедност

свога дела, или није могао да управља својом вољом сходно тој увиђавности. Малолетник, који се из тога разлога не кажњава, упућује се старалачком васпитању.

Кажњава се само онај, ко с предумишљајем ради, али је изреком предвиђено и то, да треба да буде кажњен и онај ко нехотично изврши извесно дело. С предумишљајем ради онај, ко је хтео да изврши извесну повреду или опасно дело, из чијег извршења проистиче казниност, није, истина, хтео да изврши, али га је предвиђао као могућу последицу његове радње или ју је могао предвидети, да је употребио сву пажљивост која му се по дужности намеће. Том дефиницијом искључен је од казниности тако звани *dolus eventualis*.

Ради ли учинилац у заблуди о околностима дела, онда се оно има судити према представљању окривљенога, ако би то ишло њему у олакшицу.

Ко изврши какву казниму радњу, да би од себе или од другог одстранио какву повреду на телу, слободи или имању, која је непосредно претила и никако се друкчије није могла отклонити, неће се казнити, ако последице нису у сразмери веће од штете која је при том претила. (Стање нужде).

Ко себе или неког трећег праведно нужно одбрани од каквог противправног напада, који је непосредно претио, извршио је право *нужне одбране*. Мера одбране цениће се према опасности напада, према врсти повреде која је претила и према држању нападачевом. Ко прекорачи границе праведне нужне одбране само из неразборитости, која је проистекла услед напада, неће се казнити.

Ко другог наговори да изврши какву казниму радњу (*подстрек*), и ко другога за какву казниму радњу помаже речу или делом или му пружи помоћи пре или после дела (саучешће), подлежи казним одредбама које су прописане за учиниоца. Ако је предвиђена смртна казна или робија, онда ће се саучесник казнити са пет до двадесет година робије. Ко изради, да ко други изврши какво казниму дело, које се овоме не може урачунати као радња с предумишљајем, или ко пружи помоћи у таквом делу, тај је учинилац.

Ко, с предумишљајем да изврши какво казниму дело, предузме извесну радњу, која непосредно води извршењу дела (*покушај*), подлежи одредбама, које важе за учиниоца свршене казниме радње. Ако је при том предвиђена смртна казна или вечита робија, примениће се казна робије од пет до двадесет година.

Покушај није казним, ако за казниме радње није предвиђена казна од преко три месеца затвора или од преко хиљаду круна новчано.

Покушај подстрекавања казниће се робијом или затвором од једне до десет година, ако је за злочин предвиђена казна смрти или животне робије; робијом од једне до пет година или затвором од шест месеца до пет година, ако је злочин опасан по општност или је за њ предвиђена казна

од петнаест до двадесет година лишења слободе; а затвором од две недеље до две године за све остале случајеве.

Не кажњава се за покушај онај, ко драговољно и не услед какве препреке независне од његове воље, одустане од своје радње, пре но што ју је довршио, као ни онај, ко драговољно и ко због тога што зна да ће за његово дело већ сазнало спречи или отклони последицу своје радње.

Ко *припрема* какву казниму радњу, кажњава се у оним случајевима, кад је то закон изреком предвидео.

Смртна казна извршује се *вешањем*. Код преког суђења може се смртна казна извршити и ватреним оружјем.

Казна *робије* може се одмерити доживотно или на трајање од једне до двадесет година.

Казна *тежег затвора* („Gefängnisstrafe“) може се изрећи од три дана до на пет година.

Казна *лакшег затвора* („Haftstrafe“) може се одмерити од једног дана до пет година.

Казна *домаћег затвора* може се досудити од једног дана до две недеље дана. Код казне домаћег затвора, осуђени има да се обавезе, да неће напуштати свој стан за све време трајања осуде. Погази ли осуђеник своју обавезу, онда има да издржи у лакшем затвору („Haft“) све време досуђеног домаћег затвора.

Ако је осуђеник издржао две трећине казне лишења слободе, која је била већа од једне године дана, може бити *условно пуштен* у слободу, ако се према његовом начину живота, према његовом владању за време издржавања осуде и по изгледима да будући частан живот може узети, да ће се у слободи поштно владати. Под истим условима може бити пуштен у слободу и онај осуђеник, који је осуђен на вечиту робију, па је од тога издржао петнаест година, а малолетник већ онда, кад је издржао две трећине осуде од казне лишења слободе, која може бити најмања шест месеца.

Отпуштеном осуђенику може се одредити место пребивања, а може му се и забранити борављење у извесним местима. Извршна власт може ставити малолетника под заштитни надзор и прописати му извесна упутства за његово владање и понашање. Друга ограничења слободе условно отпуштених осуђеника нису допуштена.

Условни отпуст бива опозван, кад се осуђеник за време бављења на отпусту ода пићу, коцкању, неваљалству или неморалном начину живота, кад упутствима и прописима, које му је извршна власт прописала злонамерно и својевољно не следује и ако буде за време условног отпуста осуђен на робију или затвор за какво кривично дело, извршено у том *међувремену*. По истеку три месеца пробнога времена на отпусту, опозивање у казнену завод искључено је.

Најмања мера *новчане казне* може бити две круне, а највећа педесет хиљада круна. Суд може одобрити, да се новчана казна може платити у извесним *ратама* и *роко-*

вима, али све то у току три месеца од дана кад је пресуда постала извршном.

Новчане казне могу се само тада принудно извршити, ако тиме не долази у питање његово издржавање, или ако се тиме не спречава у извршењу дужности да пружи издржање својим сродницима, или да накнади штету оштећеноме.

Кад се над осуђеним не може да изврши новчана казна, као *замену казну* може издржавати само лаки затвор („Haft“). Извршење замене казне не повлачи собом последице, које су иначе у вези са издржавањем које казне лишења слободе.

Замена казна има се предвидети у пресуди, а при њеном одмерању има се *дневни приход* осуђенога приближно *изједначити са једним даном лишења слободе*.

Губитак грађанске части, који је скопчан са осудом на смрт или робију, повлачи са собом губитак права на сваку државну и јавну службу, на академске степене, адвокатуру, јавно бележничтво, да у својој држави чини употребу од академскога степена добивеног у иностранску, губитак бирачког права, за тим неспособност да може сва та места и повластице понова задобити, губитак плећства, државних титула, ордена и почасних знакова, права на ношење у земљи иностраних ордена и почасних знакова.

Неспособност за повраћај горе помнутих права, положаја и повластица, траје код казни смрђу или робијом за време од потпуно издржане казне лишења слободе па за десет година. Код осуда на затвор, најмањи шест месеца, губитак тај има се досудити од дана издржане казне лишења слободе, па за време од пет година, ако је злочинац необично груб, користољубив, бестидан или страшљив од рада.

Обзнањивање путем штампе досуђиваће се кад је то потребно у јавном интересу. Код случајева, које је закон предвидео, у случају осуде, обзнањивање путем штампе може се изрећи на захтев повређенога, а у случају ослобођења услед невиности, ако оштећени докаже оправдан интерес у том погледу.

Душевни болесник или *ицијанац*, који је извршио какву казниму радњу, која се кажњава већом казном од шест месеца лишења слободе, па кривац не може да буде суђен и осуђен због неурачунљивости, упутиће се у који завод за злочиначке душевне болеснике, ако се има сматрати као *опште опасан по друштво*.

На казну лишења слободе осуђени учинилац због злочина или због преступа казнимог са преко шест месеца, чија је способност да увиди неправедност свога дела или да своју вољу правилно употреби била битно умањена услед трајног болесног стања, може бити задржан и по са свим издржаној казни, ако се сматра да је опасан по друштво.

Тако исто и *опште опасни повратници* могу бити задржани и по истеку и издржању досуђеног им времена казне. То задржавање не сме трајати дуже од десет година.

Ако који држављанин буде осуђен на робију због злочина противу сигурности новчаног саобраћаја, противу страних пре-

дузећа или због опште опасног злочина, суд га може ставити и под *полицијски надзор*.

Суд може одустати од тога да изриче казну за *малолетника*, који је извршио какво дело из обести, непромишљености или из сличног разлога, код кога се не може узети да постоји покварена намера, али то дело може бити само такво, за које законодавац није предвидео веће казне од три месеца лишења слободе или од хиљаду круна новчано. У тим случајевима суд ће га после озбиљне опомене пустити у слободу.

Одустајање од казне допуштено је само код малолетника, који се осуђују први пут. Под истим условима може суд одложити извршење казне за извесно пробно време од једне до две године, ако се према ранијем животу малолетника и по његовим побудама при делу може узети, да извршење казне није потребно, па да се он одстрани од даљег вршења казниких дела.

Условно одлагање казне искључено је, ако је малолетник већ један пут био осуђен на казну лишења слободе. Ако се малолетник добро владао, казна му је опрштена.

Код малолетника, на место смртне казне и доживотне казне лишења слободе, долази затвор од три до петнаест година. На место казне робије долазе казна затвора, код којих се законом одређене минималне мере смањују на половину.

Губитак грађанских права и обзнањивање пресуде путем штампе са свим су искључени за малолетнике. Малолетник, који је оглашен за крива због какве казнике радње, задобија рехабилитацију, ако је до осуде био беспрекорног владања и ако за време од издржане осуде па за пет до десет година није понова осуђиван.

То су, у главном, начела, која овај предлог новог аустријског казног закона обухвата, а ми ћемо се постарати да обавестимо читаоце и о даљој његовој судбини.

Д. В. Банић

ЧЕЗАРЕ ЛОМБРОЗО

5. текућег месеца умро је Чезаре Ломброзо, једна од најзнатнијих личности савремене медицине.

Ломброзо је 1830. године рођен у Верони, студовао је у Турину, Павији и Бечу, где је био *Паницин* и *Шкодин* ђак; промовисан је 1856. годане, учествовао је у рату од 1859. као војни лекар, 1862. постао је професором психијатрије у Павији, за тим директор душевне болнице у Пезару, и најзад професор судске медицине и психијатрије у Турину.

Ломброзо се никада није бавио ситуацијама. Велики дух привлачила су и велика питања. Он није писао марљиве дисертације о докторским питањима или написе о ретким симптомима ретких болести. Али проблем, као пелага, или кретенизам, болести народа, од којих су

патиле стотине хиљада, то су били проблеми који су њега интересовали и на чијем је решењу он с одушевљењем и успехом деловао.

Најпознатији је Ломброзо постао поводом свога становишта које је заузео у злочиначком питању. Но ипак то није тачан израз. Он није заузео становиште у злочиначком питању, већ га је створио. Ломброзо и Бенедикт били су први, који су расправљали питање, да ли се природна наука не може приближити социјалној појави злочина са њеним методама. Бенедикт је схватио тај проблем, можда, критичније од Ломброза, али овај опет храбрије, с више фантазије, а тако и са више успеха. Тако ће напредак на том пољу увек бити скопчан са именом Ломброзовим. Он је разумевао како треба распламтети духове за то становиште, за привржеништво и за борбу.

Сваки напис Ломброзов изазивао је жив покрет и живо противуречење. Свакојако да Ломброзови противници делом га нису никако ни разумели. Затучани противници подметали су му како он хоће да потури психијатера на место кривичног судије, болницу за душевне болести на место казног завода. Ни једно пребацивање није било неправедно; Ломброзо је увек био свестан тога, да последица његових студија може бити само реформа казне, а не њено укидање.

Други озбиљни противници дизали су се противу слабости у Ломброзовом систему. Са свим је несумњиво, да га је фантазија често довлачила до таквих поставака, које нису могле подлећи хладној и озбиљној критици. Такав је случај нарочито с тврђењем, да се *uomo delinquente* као атавистичко биће има сматрати као повраћај ка ранијем ступњу душевног развитка човечјег, које је изазвало грдно противуречење. Критичари су ипак претеривали и за то су превидели светле и корисне тачке које је испитивач тим својим тврђењем пронашао.

Ако хоћемо да нам буде јасан значај рада Ломброзовог на том пољу, треба само да се обазремо на уџбенике и списе о *форензичкој психијатрији* пре Ломброза. Тада је било људи, који су услед душевне поремећености вршили какав злочин; и ти су људи били одвојени једном оштром границом од правога злочинца, о коме се психијатар није више усуђивао да се изјасни из плашљивог респекта од које друге дисциплине (науке), већ га је остављао моралисти и кривичном судији. Овај последњи тешко да се кад у опште бавио са злочинцем, већ само са његовим делом, које је анализирао примењујући при том све своје оштроумље. Ако је данас што друкчије, ако је данас злочинац пре свега постао предметом студије и ако се идући даље не истражују само биолошки, већ и социјални услови злочина и злочинаштва, онда се подстрек за то има написати само Ломброзу.

Студије злочинаца довеле су Ломброза на то, да испитује и други проблеме, и то, њему својствено, опет само проблеме највећег значаја и најопштијег интереса; ту спадају његове студије о генијалности, о политичком злочинцу, о анархизму ит.д.

Ломбозова појава десила се под буром и непогодом, чије су муње осветљавале далеке области. Његов растањак са светом може бити на миру; тај му је растањак могла олакшати горда свесност о гоме, да дрвеће, чије је семе он сам посејао, расте даље само од себе.

Научни радови Ломбозови превођени су на све модерне језике, па и на српски. „Полицијски Гласник“ је, од свога постанка, у више прилика износио разне саставе покојнога Чезара Ломбоза, те му сада и овим путем указује своју последњу пошту.

ПОУЧНО - ЗАБАВНИ ДЕО

ТАЈНА ПЛАВЕ СОБЕ

(НАСТАВАК)

— Зар је њему та ствар позната.

— Целом је свету позната и амбасадор каже да је то скандал и срамота за целу шпанолску колонију. У томе је смислу и пратио телеграм. Он грдно жали што патњи и никад неће опростити маркизу што те увредио. Као што видиш, све иде како ваља.

— Да, захваљујући теби. Кад сам пред тебе не плашим се ничега и изгледа ми да ме неће снаћи никаква несрећа. Зар ти ниси цела моја нада и утеха?

— Дакле ти ме љубиш?

— Обожавам те, ти то знаш.

— Кајати се никад нећеш?

— Никада, па ма шта са мном било. Све што би могао зажалити, био би растањак са тобом.

— Хајде да ручамо, рече Жиана.

Они уђоше у собу за ручавање и грофица нареди да их служе.

Тужан се спровод већ удалио из хотела у коме је остала само послуга, која је продужила и даље разговарати о овом чудноватом догађају. Са времена на време дошао би по неки журналиста у циљу обавештења, али би му послуга увек одговарала да нема никога у хотелу, да је грофичино тело однесено и да је то све што знају и он би тако обавештен, одилазио.

Међутим, новост о сцени која се одиграла у хотелу, била се нагло распрострла кроз Париз. Све су вечерње новине говориле о овом догађају и разво га коментарисале. Већина је бламирала маркиза, што је проузроковао овакав скандал, без озбиљних разлога, јер нико није могао помислити на убиство. Други су га опет извињавали због претераног бола и туге, што га је могло моментано душевно пореметити и учинити да направи такав испад. Али сви су били убеђени у самоубиство. Сами, пак, детаљи искључују сваку идеју на помисао убиства. Једном речју, цела је штампа била противу маркиза.

Чим су прве новине изашле из штампе, маркиз их је купио и одмах отрчао Марк Жордану. Али их је овај већ био про-

читао и чим је видео маркиза, детектив се насмеја и рече:

— Нека се говори, господине маркизу.

— Јесте ли ви сигурни?

— Готово. Видећете ви ускоро један преокрет у писању.

— Ах то би требало, јер је ово страшно што се збива. На мене се камењем бацају, на мене који је препун бола и туге и који хоће да освети своју јадну сестру.

— Ви ћете је зацело добро осветити, гарантујем вам! рече детектив, јер је био убеђен у убиство, као и да ће му план за руком испасти.

За време док је детектив говорио са маркизом, уђе у собу Леонек и рече да је дошао један дечко и донео депешу за маркиза де Ксименексе.

Овај је одмах отвори и ужасно пребледе.

— Ах! зликовац! узвикну маркиз.

— Шта има? шта се догађа? упита Марк Жордан.

— Добио сам наређење из Мадрида, да одмах отпутујем на дужност. Знао добро од куда ово долази. То долази од оне несретнице, његове милоснице Жиане, оне проклете авантуристкиње. Све је то она удесила са амбасадором. Ах ужасно је то победити некога на овај начин, а бити међутим у праву и имати за себе правду.

— Видите ли да зликовци немају чисту савест и да се плаше мене.

— Убеђен сам, рече Марк Жордан.

— Ах, господине, треба победити ма по коју цену. Ако, пак, пропаднемо, онда ћу бити клеветник и убица ће тријумфирати.

Видите ли ви да је цела штампа за њега!

— Они ће друкчије писати, господине, кад буду сазнали истину.

— Да ли ћемо моћи доказати?

— Уверен сам.

— У свакоме случају не путујем. То би значило бити побеђен. Одмах ћу поднети оставку и жртвовати своју каријеру, па ма шта било. Нећу, ипак, да оборим главу пред таквим зликовцем. Жртвоваћу цело моје богатство, па чак и мој живот, само да осветим сестру. Сада идем да дам оставку.

— Ви бисте могли мало причекати, рече Марк Жордан.

— Ах, не! Ако нам све испадне за руком, лако ћу од исте одустати.

— Успећемо.

Са овим уверењем маркиз оде, а детектив остаде и даље у својој соби размишљајући о целом догађају, док најпосле не дође доктор да вечерају.

Гроф де Сексто остао је код грофице на вечери и тек што су сели за сто, дође један лакеј од стране амбасадора са једним малим писмом у коме амбасадор моли грофицу да одмах дође к њему, ради једног врло хитног посла.

Жиана баца сервијету и показа писмо грофу, који пребледе као крпа и рече:

— Шта то може бити?

— Не знам.

Грофица устаде, зовну служавку да је обуче и нареди да јој се спреме кола.

Док се грофица облачила, гроф је седео за столом, гледао је преда се и ништа није окусио. Срце му се од страха стегло и сав је дрхтао. Само је чуо, кад је грофица слетела низ ступенице и довикнула:

— Сад ћу се вратити!

Гроф је остао укочен и читавих пола сахата, који су му изгледали као пола века, није ни мрднуо.

Одједном један фијакер стаде пред хотел. Он јурну на прозор и виде грофицу, која нагло уђе у хотел и устрча уз ступенице. Она му ништа не рече, већ га узе за руку и одведе у један мали салон и кад су сада били потпуно сами, онда му каза ове речи и маркиз пребледе и клону.

— Ствар се квари!

— Како те?

— Настаје борба.

— Борба? узвикну гроф, јер му ништа не беше јасно.

— Да, борба на живот или смрт, иначе смо пропали.

— Шта то значи? промрља гроф, јер је био више мртав него жив.

— Нападају нас, клеветају нас! Маркиз, пак, неће отпутовати, јер је поднео оставку, да би само остао у Паризу.

— Ах! ја ћу му запушити уста, узвикну запрепаћен гроф.

— Како то?

— Пробуразићу га сабљом.

— Дуел?

— Да.

— То је бесмислица, јер то не може спречити извршење његове намере, коју може и други да доврши, а може те, у осталом, и убити.

— Ако ме убије, све је свршено.

— А шта ћу онда ја? шта ће са мном бити, ако те убије? Не, не, друкчије се треба бранити. Треба бити одважан, дрзак и друкчије гледати на целу ствар, јер нам нико не може ништа, али баш ништа! Шта се може доказати секцијом? Ништа друго, већ да се грофица сама убила. Целом је свету познато да је соба била закључана изнутра. Може се маркиз на тебе љутити колико хоћеш, али то не значи ништа јер ништа не може доказати!

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

С француског
Милутин Т. Марковић

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Г. Вит. Крстић, писар Управе града Београда, пита:

„Молим уредништво да ми изволи одговорити на ово питање:

Приметио сам, да поједине полицијске власти, примењујући казну над извесним лицима због више иступних дела, изричу једну — општу — казну за сва дела, а не изричу казну за свако дело, па да онда све те казне претворе у једну казну, која не сме прећи максимум казне предвиђене за исту.

Мислим: да је радња оних власти, које изричу једну — општу — казну за сва дела, а не за свако дело посебице, па да је онда претворе у једну, противна и закону и фактичној њеној примени.

Како ће се изрицати казне за више кривичних дела у теорији постоје три системе и то: кумулациона, апсорциона и средња. Наш законодавац усвојио је средњу систему. Ово нам кажују § 69. казн. законика, к ји предвиђа како ће се изрећи казна кад су у стицају злочини и преступи, и § 323. истог законика, који наређује да се све заслужене казне код иступа у стицају имају претворити у једну.

Дакле, наш положни закон и система, која је код нас усвојена, захтевају да се за свако иступно дело одмери кривцу казна, па да се у једну претворе, но она не сме прећи максимум предвиђен за иступе.

Ако би се друкчије узело, могу наступити извесне тешкоће при извршењу једне опште казне. На пр.: извесно је лице кажњено за једно иступно дело, које се извиђа по званичној дужности и за једно иступно дело које се извиђа на тужбу прив. тужиоца. Нека се деси да приватни тужилац опрости кривцу учињену кривцу, — претпоставка је да пресуда није постала извршном —, онда настаје питање, колика ће казна сада остати кривцу изречена за друго дело, пошто се из опште казне не види колика је казна за то друго дело; а свакојак не може остати казна, предвиђена за оба дела. То је само један случај тешкоће при извршењу једне опште казне, а таквих случајева има доста.⁴

— На ово питање одговарамо:

Истина, стицај није од тако големог утицаја на величину казне код иступних дела, као што је то случај код злочина и преступа, јер казна за све иступе, који су у стицају, не сме бити већа од максималне казне за иступне кривице у опште, али ипак начела, постављена за стицај, важе и код иступа.

По ономе, што је науком утврђено као тачно, за све случајеве идеалног стицаја, у колико се овај може јављати и код иступних дела, примењује се казна оне кривице која је најтежа, (§ 68. кривичног закона), а остала дела узимају се у обзир само у толико, што служе као основа за повећање казне до максимума, ако, наравно, томе има у опште места према стању кривца и дела која су учињена. Овде се, управо примењује апсорциона система, која у француском законодавству важи за све случајеве стицаја, а која је, иначе, оглашена као нетачна.¹⁾

За стварни стицај, (зове се још и реални и материјални) наш је закон усвојио неку средину између кумулационе и средње системе, јер је у § 69. и у § 323. кривичног закона наредио, да се осуди „на све што закон за свако дело доноси“, само што је после одредио, да све те казне не могу прећи максимум најтеже казне коју

закон у опште доноси, односно код иступа максимум осуде по овим делима.

Јер, да је наш закон усвојио чисто средњу систему, као што се напред у питању излаже, онда би он, примењујући је било на тај начин, што би узео да „већа казна искључује мању“, било да по броју кривица броји и казне, па их онда своди у једну, ипак задржао све карактерне особине средње теорије, да се казна поднесе за свако дело, а да ипак буде унифицирана.

По овоме, дакле, а како гласи § 323. кр. закона, кад се суде иступни, мора се за сваки посебице одредити казна, па ако су ове разнородне претворити их у једну на начин предвиђен у §§ 315. и 316., а за тим скупити у једну, која не може прећи меру казне, предвиђену § 311. кр. закона.

На тај начин за случајеве, праштања казне и помиловања, који се истичу, биће могућно знати: која је казна за које дело изречена.

Наравно, да је овде реч о иступима, о којима говори први став § 323. поменутог закона.

Што се пак тиче иступа о којима говори други став ове законске одредбе, за њих, по нашем мишљењу, не би важила наређења овога параграфа, јер њих не могу да суде подицијске и општинске власти, и ако у примедби овога §-а у новом издању кривичног закона, стоји, да су оне надлежне, јер је други став допуна § 69. кривичног закона укинута.

О овоме ћемо, у осталом писати нарочити чланак, јер је питање од значајне важности и за поступке власти и за права грађана.

II

Суд општине лопушничке, актом својим Бр. 828 пита:

„Моли се уредништво да изволи у „Полицијском Гласнику“ дати суду следеће обавештење:

Извесно лице из ове општине, затворило је на свом непокретном имању једну краву, коју је ухватило у штети на истом имању, и тражи на име оборине од сопственике 10. дин. те тако краву задржава више од 24 сата, и ако му сопственик исте нуди 0.50 дин. оборине (чл. 11. зак. о чувању пољ. имања.) пошто друге штете нема. Краву није угнао у обор пољски чувар, већ газда имања. Може ли суд нагнати сопственика да плати оборину колико му газда имања буде тражио или не, и докле овај сме краву задржавати у обору?“

— На ово питање одговарамо:

Кад крава, коју је сопственик имања затворио, није учинила никаку штету, онда се од сопственика исте ништа не може ни наплаћивати на име штете, него исти може бити само кажњен по закону о чувању пољског имања што је стоку у опште пуштао без надзора.

Сопственик имања има права, према чл. 20 поменутог закона, само на половину оборине која се наплаћује према чл. 11. и ништа више, а затворену краву мора да преда суду, јер је она могла

бити узната само у општински обор, а никако другчије.

Ако би сопственик имања силом задржавао краву, тражећи неку накнаду која му по закону не припада, онда може бити оптужен за дело самовлашћа из § 195. кривичног закона.

Само пре тога суд треба да му решењем, које ће му саопштити, нареди, да краву врати.

III

Суд општине вароши Трстепика, актом својим Бр. 4096, пита:

„Ова општина намерава подићи кланицу на свом земљишту, у реону друге општине, према решењу и одобрењу овог реског лекара.

С тога се моли уредништво за објашњење: да ли има права дотична општина на ма какву накнаду или сметњу овоме раду односно касапске аренде; пошто ће се у дотичној општини вршити само клање за ову општину а никако продаја.“

— На ово питање одговарамо:

Кад општина има свога имања у атару које друге општине, она би могла подизати на истом обичне грађевине, и то јој она друга општина не би могла спречити.

Али што се тиче кланице, која засеца у санитарне прилике оне друге општине, она може да не дозволи то подизање у своје атару, или и ако би дозволила, имала би права, по чл. 94, 95 и 97. закона о општинама да води контролу о чистоти и реду који на кланици влада.

Поред ове контроле, она би имала права и на контролу: да се из ове кланице не продаје месо у њеном атару и на штету њених арендатора односно њене касе.

Вршећи, овако, ову контролу у кланици с једне стране ова општина на чијем је атару кланица, а с друге стране та општина као сопственик исте, оне би се неминуовно сукобљавале и имале непрекидне распре око овога или онога.

Да се све то избегне, разумно је да та општина подигне кланицу на своје атару.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

УХВАЋЕН

Милосав Станојевић, из Крушара среза парашинског, осуђеник пожаревачког казненог завода, чију смо потерницу изнели у 37 броју нашега листа, ухваћен је од стране начелства округа моравског, те је према томе престала потреба за даљим његовим тражењем.

ПРЕДАЛИ СЕ ХАЈДУЦИ

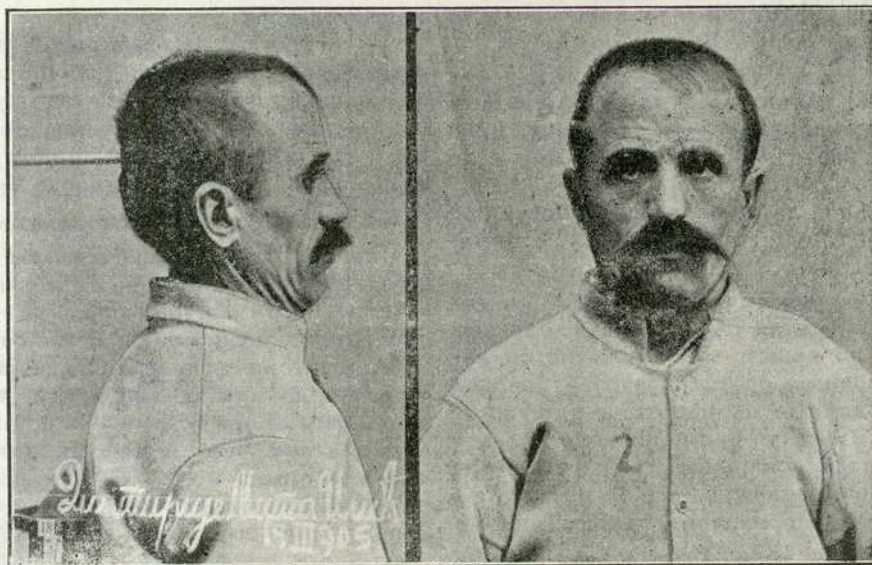
Милутин Вукосављевић, из Барајева среза посавског ок. београдског, Милан Микић, из Буљана среза моравског и Станко М. Васић, из М. Лаола у ср. млавском, побегли осуђеници, који су решењем начелства округа

¹⁾ Д-р Ф. Лист, Немачко кривично право и Авакумовић, Теорија кривичног права.

моравског од 5. овог месеца Бр. 10610, оглашени за хајдуке, предали су се власти, те је тако престала потреба за њиховим даљим тражењем.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Димитрије — Мита — Илић, звани „Брка“ родом из Београда, стар 45 година, стари је познаник београдске полиције. По „струци“ је варалица, и то један од најпрепреденијих, али се ни крађа не либи. До сада је пет пута судски осуђиван, последњи пут 1900. године на 20 год. робије за више про-

стих и опасних крађа, од којих је издржао само 8^м год., јер је са осуде пуштен 18. фебруара ове године.

Када је са осуде пуштен преклињао је чиновнике у Главној Полицији да га оставе у Београду и да га више не „гађају“, јер се решио да поштено живи, пошто му је лоповски живот досадио. Његовим молбама изашло се на сусрет, шта више и материјално је помаган, само да му се помогне да не пође старим путем.

Ну после извесног времена приметило се, да од обећања његових не може ништа бити, те је стављен под строжу контролу, због које је се за неко време удалио из Београда.

Међутим једна вешто смишљена и дрско извршена превара према једноме обућару из Кнез Михајлове улице пре неки дан наговестила је његову присутност у Београду. 30. пр. месеца једно лице дошло је у ту обућарску радњу, представило се као момак једне виђене породице са Врачара и предало карту од „госпође“, којом се тражило да се пошаље кући неколико пари мушких и женских ципела ради избора. Сопственик радње не слутећи ништа рђаво пошаље 7 пари ципела по једном шегрту, кога овај успут обмане и врати да понесе и два пара лакованих ципела, и он остаде да га чека и чува оних 7 пари. Али када се сиromaх дечко вратио од њега није ни било ни трага ни гласа.

По опису варалице и начину извршења одмах се посумњало на старог мајстора „Брку“, и за њим се нареди потера. Сутра дан је већ био у шакама полиције. Дело је одмах признао и

као саучеснике означио Василију и Јована Ристића, радника у Фишеклији, којима је свих 7 пари продао за 14 дин. Ципеле су код њих нађене и све троје су решењем кварта варошког стављени под истрагу и у притвор. — „Брка“ је свакако учинио још које кривично дело, те ако би ко у њему познао извршиоца, моли се да то достави Управи града Београда.

ПОТЕРЕ

Мојсило Станојевић, из Сталаћа, који је пресудом алексиначког првостепеног суда осуђен на 8 година робије, као притвореник судски

побегао је из алексиначке болнице. Он је стар 19 година, висок, развијен, плав, у гаћама и кошуљи, са шеширом на глави. — Денеша начелника среза алексиначког Бр. 12099.

Коста Димитријевић, Јанко Т. Стојановић и Стојан Јовановић, скитачки Цигани, родом из села Букуровца у срезу крагујевачком, ноћу између 29. и 30. пр. м-ца извршили су 4 опасне крађе у селима Бистрици и Зеокама. Ствари су нађене а они су побегли. Њихов је опис: Коста је висок, стар 36 год., на себи има при гуњ од сукна, прне панталоне од штофа, опанке и шубару. Јанко је стар 20 година, средњег стаса, у опанцима, са шајкачом на глави и чакширама и гуњом од сукна. Стојан је стар 20 година, омален, има гуњ и чакшире од црног сукна, опанке, фес или шубару на глави.

Претресом њихових кола и ствари нађен је један сточни пасош који гласи на име Душана Стојановића, из Јасенице, који је издат од стране суда општине параћинске 4. септембра ов. године по № 18912. — Денеша начелника среза колубарског округа београдског Бр. 10360.

Стојадин Пешић, тежак из Големог Села у срезу пчињском, осуђеник нишког казненог завода, побегао је из заводске баште, где је био на раду.

Он је стар 18 година, стаса малог, без бркова, косе прне, од одела има гуњ и чакшире од сурог сукна, на глави шајкачу, а на ногама опанке. — Денеша управе нишког казненог завода Бр. 2562.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за свима побеглим личностима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

ТРАЖЕ СЕ

Љубинка, кћи **Ивана Марковића**, из Лукавца, среза ваљевског, отишла је од родитељске куће незнано куда и није се још вратила.

Љубинка је стара 30 година, у опште црномањаста, раста средњег, доста развијена, на леву ногу рамље, у одећу сељачком. — Акт начелства округа ваљевског Бр. 14645.

Тијосава, кћи **Игњата Миловановића**, из Петнице среза трнавског округа чачанског, побегла је 27. септембра ове године из вањевске окружне болнице где је била на посматрању. — Акт начелства округа ваљевског Бр. 14723.

Живадин, братанац **Ивана Добросављевића**, из Деспотовца, 27. прошлог месеца отумарао је незнано куд.

Он је стар 17 година, плав, раста средњег, у чакширама и антерији од сукна, на глави има шајкачу а на ногама пресне опанке. — Денеша начелника среза деспотовачког Бр. 15505.

Стана, жена **Љубисава Јовића**, из Кочетина, још 3. августа ове године отишла је од куће и не зна се где је.

Она је стара 27 година, стаса високог, смеђа, очију граорастих, већа прних, у одећу сељачком. — Акт начелника среза моравског округа пожаревачког Бр. 17162-

Нека све полицијске и општинске власти живо потраже нестала лица и пронађене упуте именованим властима, које су тражење захтевала.

КРАЂЕ СТОКЕ

Ноћу између 4. и 5. ов. м-ца непознати крађивци украли су два вола Радославу Вулићу из Д. Комарице. Један је жуће длаке, белогрбаст, у све четири ноге путаст, на плећи има бео печат, буласт око једног ока. Други је длаке пругасте буласт без роваша. Оба стара по две године. — Денеша начелника среза крагујевачког Бр. 14945.

Ноћу између 24. и 25. пр. м-ца непознати крађивци украли су са паше у реону општине кнежевачке: Благоју Петровићу, кравару, једну кобицу длаке зелене старе 6 год. са жигом „Т. VII“; Теодосију Причевићу, кравару, једног коња длаке зелене старог 15 год., са жигом „О“, и Цветану Станковићу кравару једну кобицу длаке беле, стару 10 година, са жигом „О“ и једно ждребе длаке кулашасте, женско, старо једну годину. — Акт начелства окр. београдског Бр. 8786.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крађивце.